

Motion till riksdagen 2016/17:1299

av **Jan Lindholm (MP)**

FN:s barnkonvention blir svensk lag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra FN:s barnkonvention till svensk lag och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Riksdagen har vid upprepade tillfällen valt att avslå ett stort antal motioner från flera av riksdagens partier med krav på att FN:s barnkonvention ska införlivas i svensk lag. Motivet för avslag har varit att svensk lag redan skulle leva upp till åtagandena i deklarationen. Så är nog inte fallet i praktiken.

Det finns otaliga exempel på hur barnets bästa inte prövas vare sig i statlig eller i kommunal verksamhet. Sverige har haft ett gott rykte internationellt, men det faktum att vi inte gjort barnkonventionen till lag är en av de svarta fläckar vi dras med. I takt med att omvärlden får ökad insikt i hur barn hanteras i Sverige så faller vår gloria sakta på sned.

Vad innebär barnkonventionen?

”Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.”

Detta citat utgör hörnstenen i den av Sverige underskrivna och ratificerade FN-konventionen om barn. Ändå kan vi alltför lätt konstatera att Sverige inte vid alla åtgärder som rör barn sätter barns främsta i första rummet. Varken stat, landsting, kommuner eller andra myndigheter sätter alltid barns bästa i främsta rummet. Och detta gäller oavsett vilka politiska majoriteter som gäller. Varje vecka möts vi av rapporter från massmedier om myndigheters övergrepp mot barn, som är klara brott mot barnkonventionen. Allra tydligast är detta i behandlingen av flyktingbarn som inte själva kan tala för sin sak eftersom de inte behärskar svenska språket. Ibland är den

tolkning som erbjuds så undermålig att barnet i praktiken inte har någon hjälp av den. De barn som saknar vuxna anhöriga är mest utsatta.

Hur har Sverige hanterat konventionen

1993 valde riksdagen att förse utlänningslagen med en portalparagraf utifrån barnkonventionen. Man stadgade att ”i fall som rör barn skall särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver”. Portalparagrafen har dock blivit fullständigt tandlös. Regelmässigt hänvisar utlänningsmyndigheterna till att vikten av en reglerad invandring väger tyngre än portalparagrafen, vilket är befängt. En annan internationell konvention, Dublinkonventionen, som slår fast att en flykting skall återsändas till första asylansökan i stället för att få sitt ärende behandlat i, i detta fall, Sverige väger också i varje läge tyngre än barnkonventionen och utlänningslagens portalparagraf. Då inte FN:s barnkonvention är lag i Sverige kan heller inget hända om man bryter mot den.

I Sverige är man barn till dess man fyller 18 år. Trots att en hbtq-identitet kan vara stark redan före den åldern och en person kan ha lämnat sitt land på grund av förföljelse med hot om grovt våld och död tas liten hänsyn till detta vid bedömning av skyddsläget. Det är därmed tydligt att Sverige vid upprepade tillfällen kränker barns rätt till sin egen identitet. Först när konventionens olika paragrafer får status av allmän svensk lag kan vi beivra myndigheters brott mot desamma.

De som påstår att barns rättigheter riskerar att försämrats om barnkonventionen får status av svensk lag har helt missförstått förhållandena. I 41 § barnkonventionen stadgas nämligen: ”Ingenting i denna konvention skall inverka på bestämmelser som går längre vad gäller att förverkliga barnets rättigheter och som kan finnas i (a) en konventionsstats lagstiftning; eller (b) för den staten gällande internationell rätt.”

Läget efter valet 2014

Den nybildade regeringen har gett tydliga signaler om att man har ambitioner vad gäller frågan om att göra barnkonventionen till gällande svensk lag. Det är bra men som gammal ledamot av riksdagen vet jag att sådana signaler inte betyder att behovet av motioner i frågan upphör.

Att frågan om hur barnkonventionen kan införlivas i svensk lag nu har utretts är naturligtvis ett steg i rätt riktning men det betyder inte att frågan är i hamn. Jag utgår från att det kommer att läggas ett antal motioner i denna fråga från oppositionen och jag vill bidra på mitt sätt till att hålla trycket uppe i frågan. Vidhåller därför mitt tidigare yrkande enligt följande. FN:s barnkonvention bör snarast gälla som lag i Sverige, detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Jan Lindholm (MP)